

A kiterjesztett jótállás és biztosítási szerződés elhatárolásának egyes szempontjai

1. Tényállás

A Magyar Nemzeti Bankhoz (MNB) állásfoglalás kibocsátásával kapcsolatos beadványt (**Megkeresés**) benyújtó ügyvédi iroda (**Ügyvédi Iroda**) a kiterjesztett eladói jótállás megítélésével kapcsolatban kérte az MNB állásfoglalását.

A Megkeresés alapján egy gépjárművek adásvételével foglalkozó vállalkozás (**Eladó**) 70.000 - 250.000 Ft ellenérték fejében a fogyasztók részére – a 373/2021. (VI. 30.) Korm. rendeletben (**Kormányrendelet I.**)¹ – előírt 1 éves jótállási kötelezettsége időbeli meghosszabbítását, illetve a jótállásának a fogyasztónak nem minősülő jogi személy vevőkre, meghatározott időtartamra történő kiterjesztését tervezi. Ezen felül az Eladó a jótállása előbbi kibővítésén túl külön ellenérték fejében jótállást vállalna kopó-forgó alkatrészekre is (például: turbófeltöltő, kettőtömegű lendkerék, futómű bizonyos részei). Az Eladó a jótállási időtartam ellenérték fejében történő meghosszabbítását és kiterjesztését adott esetben akár egymás mellett, kombinálva is alkalmazná.

2. Jogkérdés

Az Ügyvédi Iroda a Megkeresésben ismertette álláspontját, amely szerint a Megkeresésben bemutatott konstrukció nem minősül biztosításnak (és ezáltal engedélyköteles pénzügyi tevékenységnek), figyelemmel a biztosítási szerződésnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**), illetve a biztosítási tevékenységnek a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (**Bit.**) által meghatározott fogalmára. Az Eladó ugyanis nem egy külső kockázatra nyújt fedezetet, hanem az általa értékesített termék hibájáért vállal önkéntes felelősséget, hosszabb időtartamra, mint a törvényi kötelező jótállás/szavatosság. Az Ügyvédi Iroda véleménye szerint azonban a díjfizetés problematikája tekintetében az MNB korábban kiadott állásfoglalásai nem teljesen egyértelműek.

A fentiek alapján az Ügyvédi Iroda abban a kérdésben kérte az MNB állásfoglalását, hogy a bemutatott konstrukció biztosításnak, ezáltal engedélyköteles pénzügyi tevékenységnek minősül-e.

3. Az MNB álláspontja

3.1. Amint az MNB honlapján megtalálható, „Állásfoglalás kéressel kapcsolatos eljárások és elvek” című tájékoztatóban² is szerepel, a jogszabályok által meghatározott körön kívül az MNB-nek nincs hatásköre – többek között – szerződések, termékek, üzleti megoldások, folyamatok jogi megfelelőségének előzetes, általános vizsgálatára. Állásfoglalás kiadására jellemzően a jogszabályi rendelkezések értelmezése, illetve a keretjellelű normatív rendelkezések tartalommal kitöltése vonatkozásában kerül sor. Az állásfoglalás kiadása nem hatósági ügy, arra nem vonatkoznak a hatósági eljárásban irányadó határidők, és bármely tevékenységnek, üzleti döntésnek, jogügyletnek (illetve ezek elhatárolásának, megkezdésének, végrehajtásának) az MNB által adott állásfoglalástól történő függővé tétele kizárólag az állásfoglalást kérő személy felelőssége. A jelen állásfoglalásban foglaltak nem értelmezhetőek a megkeresésben írtakkal összefüggő üzleti koncepció, megoldás jogszabályi megfelelőségével kapcsolatos felügyeleti álláspontként, az MNB célja a jelen – nem kötelező erejű – állásfoglalás kiadásával összefüggésben az, hogy a Kérelmező annak ismeretében alakíthassa ki saját jogi álláspontját.

3.2. Az Ügyvédi Iroda a Megkereséssel egyidejűleg nem nyújtotta be a szolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződés tervezetét, ennél fogva a szolgáltatással kapcsolatosan adatok, információk hiányosan állnak az MNB rendelkezésére, a rendelkezésre álló tények nem elégségesek a tervezett tevékenység jellegének teljes körű megítéléséhez. Így különösen nem ismert, hogy milyen feltételek szerint kíván helytállni az Eladó a hibás teljesítésért, a bemutatott üzleti koncepcióban ismertetett 70.000 – 250.000 Ft-ig terjedő összegben belül hány csomagot kíván szolgáltatni, milyen feltételek mellett, milyen módon (számítások, szempontok szerint) állapítaná meg az ellenértéket, a kopó-forgó alkatrészek vonatkozásában mit jelent pontosan a külön, meghatározott összegű díj, az ezekkel kapcsolatos hibás teljesítés esetén mire terjedne ki az általa nyújtott szolgáltatás (pl. kicserélés, kijavítás, esetleg mind a kettő), illetve milyen várakozások fűződnek az előre kifizetett egységáron – mely a rendelkezésre álló adatok alapján egyszeri díjfizetés – nyújtott jótállás biztosításának nyereségességéhez.

¹ 373/2021. (VI.30.) Korm. rendelet a fogyasztó és a vállalkozás közötti, az áruk adásvételére, valamint a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések részletes szabályairól

² <http://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/allasfoglalasok/allasfoglalas-keressel-kapcsolatos-eljarasok-es-elvek>

Nem tartalmazza a Megkeresés továbbá a szerződésben vállalt jótállás részletes tartalmát sem, tehát hogy a jogosult a kiterjesztett jótállás alapján milyen szavatossági jogokat érvényesíthet a Kérelmező által vállalt jótállás alapján (kijavítás, kicserélés, kijavítási költség megtérítése, elállás). Főszabály szerint ugyanis a jogosult jótállás címén a szavatossági jogoknak megfelelő tartalmú igényeket érvényesíthet, azonban lehetőség van arra, hogy a jótállás tartalmát a felek a szerződésben ehhez képest akár szűkebb, akár bővebb körben határozzák meg. Ennél fogva a rendelkezésre álló információk alapján nem állapítható meg, hogy az Eladó az egy évnél hosszabb időre kiterjesztett jótállás kapcsán kizárólag a hibás teljesítésért kíván felelősséget vállalni, vagy a szolgáltatás kiterjedne a gépjárműben/alkatrészében egyértelműen a vevő érdekkörében bekövetkezett „hibákra” is (például: megrongálódás, helytelen használat). Nem áll rendelkezésre továbbá adat arra vonatkozólag sem, hogy az eladott termék esetében bekövetkező tulajdonosváltás érinti-e a kiterjesztett jótállást, vagy az kizárólag a termékhez kapcsolódik, ennél fogva a jogutódlás a jótállás kapcsán bekövetkezik.

Mindezekre – és a 3.1. pontban foglaltakra – tekintettel a jelen állásfoglalásban pusztán általános jelleggel ismertethető a Megkeresésben vázolt üzleti koncepció jogi megítéléséhez kapcsolódó fontosabb szempontok.

3.3. Először szükséges a hibás teljesítés és az ahhoz kapcsolódó jótállás³ fogalmának tisztázása. A hibás teljesítés nem a köznapi értelemben vett hibás dolgot jelenti, a hibás teljesítés jogi kategória. A szerződésszegés nem azáltal valósul meg, hogy a szolgáltatott dolog köznapi értelemben a teljesítést követően meghibásodik, hanem azáltal, hogy a szerződés tartalmához képest a szolgáltatás teljesítése hibás. A hibás teljesítés csak akkor valósulhat meg, ha a hiba (a hiba oka) a szolgáltatásban a teljesítés időpontjában benne volt.⁴ Ha a szolgáltatás dologra irányul, a hibás teljesítés egyúttal a dolog minőséghibáját jelenti.⁵

3.3.1. A jótállás a hibás teljesítéshez kapcsolódó, annak orvoslását célzó jogintézmény, amely esetében a hibás teljesítés⁶ a vélelem, és mentesülése érdekében a kötelezettnek kell igazolnia, hogy a hiba a teljesítés után keletkezett. A jótállás általában önként vállalt kötelezettséget jelent⁷ és „a jótállásra kötelezett rendszerint maga határozza meg azt is, hogy a hibás teljesítés törvényi szabályainál szigorúbb helytállást milyen időtartamra vállalja fel, azaz mennyi a termékre vállalt jótállási határidő”⁸. Ugyanakkor jogszabály alapján kötelező is lehet a jótállás, továbbá a helytállási kötelezettség meghatározott ideje.

3.3.2. A fentiekkel összefüggésben az MNB kiemeli, hogy a Megkeresésben foglaltaktól eltérően az Eladót a Kormányrendelet I. alapján kötelező jótállás nem terheli, hanem csupán kellékszavatossággal tartozik a hibás teljesítésért. A Kormányrendelet 11. § (1) bekezdésének azon rendelkezése ugyanis, amely szerint „[e]lленkező bizonyításig vélelmezni kell, hogy az áru teljesítésének időpontjától számított egy éven belül felismert hiba már az áru teljesítésének időpontjában fennállt, kivéve, ha e vélelem az áru természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen”, csupán a hibás teljesítési vélelem fennállásának időtartamát határozza meg a Ptk. – a hibás teljesítés általános szabályai között található – 6:158. §-ától⁹ eltérően. A jótállást a Ptk.-hoz hasonlóan a Kormányrendelet I. is önként vállalt kötelezettségként szabályozza, miután a 16. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy „[a]ki a szerződés teljesítéséért jótállást vállal, a jótállás időtartama alatt a szerződés megkötésekor vagy azt megelőzően rendelkezésre álló, kapcsolódó reklámokban foglalt feltételek szerint felel a hibás teljesítésért.”

³ Ptk. 6:171. § [Jótállás] (1) Aki a szerződés teljesítéséért jótállást vállal vagy jogszabály alapján jótállásra köteles, a jótállás időtartama alatt a jótállást keletkeztető jognyilatkozatban vagy jogszabályban foglalt feltételek szerint köteles helytállni a hibás teljesítésért. Mentesül a jótállási kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után következett be.

⁴ Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez (Wolters Kluwer Kft., szerkesztette: Vékás Lajos / Gárdos Péter Kommentár

⁵ Kommentár a Ptk. 6:157. § -hoz

⁶ Ptk. 6:158. § [Hibás teljesítés] (1) A kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatás a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. Nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötéskor ismerte, vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett.

⁷ Kommentár a Ptk. 6:171. § -ához

⁸ Kommentár a Ptk. 6:173. §-ához

⁹ Ptk. 6:158. § [Hibás teljesítési vélelem] Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen.

Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés tekintetében kötelező jótállást a 151/2003. (IX. 22.)¹⁰ Korm. rendelet **(Kormányrendelet II.)** ír elő a tartós fogyasztási cikkek esetében – amelyek körébe a személygépjárművek és az alkatrészeik is beletartoznak, feltéve, hogy az értékük a 10.000,- forintot meghaladja¹¹ –, a kötelező jótállás egytől három évig terjedő időtartama tekintetében három sávot meghatározva a vételár differenciálásának alapulvételével¹². Ugyanakkor – ellentétben a Kormányrendelet I.-gyel, amelynek hatálya a használt árukra, ingó dolgokra is kiterjed – a Kormányrendelet II.-ben előírt kötelező jótállás kizárólag új tartós fogyasztási cikk eladása esetében terheli a vállalkozást¹³. Így amennyiben az Eladó használt, korábban újként már eladott gépjárműveket vagy azok alkatrészzeit (alkatrészzeit) értékesíti, amire a honlapja is utal (<https://kocsiguru.hu/hu>), úgy ezek tekintetében jogszabály alapján kötelező jótállás még akkor sem terheli, ha a gépjármű újként való eladása óta három év (vagy az eredeti eladó által vállalt hosszabb jótállási idő) még nem telt el. Utóbbi esetben ugyanis a használt gépjármű fogyasztónak minősülő vevője is az első tulajdonossal azonos módon, az eredeti eladóval szemben tudja érvényesíteni a jótállási igényt¹⁴.

Természetesen az is igaz, hogy a bizonyítási teher Kormányrendelet 11. § (1) bekezdésében írt megfordítása egyéves időtartamra a fogyasztó és vállalkozás közötti, – akár használt – ingó dologra vonatkozó adásvételi szerződések esetében tartalmilag a jótálláshoz hasonló jogi helyzetet teremt: a fogyasztó erre az időtartamra lényegében a jótállás kedvezményezettjének a pozíciójába kerül, a jótállásnak megfelelő kedvező bizonyítási pozíció illeti meg.¹⁵

3.4. Az Ügyvédi Iroda a Megkeresésben a biztosítási szerződés Ptk.-beli fogalmára, illetve a biztosítási tevékenység Bit.-beli definíciójára hivatkozva ismertette álláspontját, miszerint az általa tervezett szolgáltatás pusztán „*egy önkéntes, kiterjesztett gyártói jótállás*”, nem tekinthető biztosítási tevékenységnek, hiszen az Eladó nem egy külső kockázatra nyújt fedezetet, hanem az általa értékesített termék hibájáért vállal önkéntesen felelősséget, hosszabb időtartamra, mint a törvényi kötelező jótállás/szavatosság.

3.4.1. A biztosítási törvény kommentárja¹⁶ alapján a biztosítási tevékenység Bit. általi meghatározása „*a biztosítási közjog alkalmazása szempontjából lényeges, valamely adott tevékenység pontos minősítését elősegítő, technikai jellegű definíciót ad*”, míg a Ptk. „*a polgári jogi jogviszony lényegét megragadva a biztosítási szerződés perspektívájából közelíti meg a biztosítási tevékenység lényegét*”, és „*a közjogi és a magánjogi definíció inkább kiegészíti, nem pedig helyettesíti egymást, hiszen a Bit. a biztosítási tevékenységet definiálja, a Ptk. pedig a biztosítási szerződés legfontosabb elemeit*”.¹⁷

A biztosítási tevékenység elemei között a Bit. a veszélyközösség megszervezését, a kockázatok felmérését, a biztosítási díjak megállapítását, beszedését és a tartalékképzést, a kockázattávállalást és a szolgáltatások teljesítését említi.¹⁸ A Ptk. értelmében biztosítási szerződés¹⁹ alapján a biztosító alapvetően a rendelkezésre állási – praestare – jellegű

¹⁰ Az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról szóló 151/2003. (IX.22.) Kormányrendelet

¹¹ Kormányrendelet II. melléklet 8. és 37. pont

¹² Kormányrendelet II. 2. § (1) bekezdés

¹³ Kormányrendelet II. 1. § (1) A Polgári Törvénykönyv szerinti fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés keretében eladott, az 1. mellékletben felsorolt új tartós fogyasztási cikkek (a továbbiakban: fogyasztási cikk) e rendelet szabályai szerint jótállási kötelezettség terjed ki.

¹⁴ Ptk. 6:172. § [Jótállási jogosultság tulajdonosváltás esetén] A jótállásból eredő jogokat a dolog tulajdonjogának átruházása esetén az új tulajdonos érvényesítheti a jótállást vállaló kötelezettel szemben.

¹⁵ Kommentár a Ptk. 6:158. §-ához

¹⁶ Kommentár a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvényhez (Wolters Kluwer Kft., szerkesztette: Kovács Zsolt)

¹⁷ Kommentár a Bit. 40. §-ához

¹⁸ Bit. 4. § (1) bekezdés 11. pont: biztosítási tevékenység: a biztosítási szerződésen alapuló kötelezettségvállalás, amely során a tevékenységet végző megszervezi az azonos vagy hasonló kockázatoknak kitett személyek közösségét (veszélyközösség), matematikai és statisztikai eszközökkel felméri a biztosítható kockázatokat, megállapítja és beszedi a kötelezettségvállalás ellenértékét (díját), meghatározott tartalékokat képez, a létrejött jogviszony alapján a kockázatot átvállalja és teljesíti a szolgáltatásokat, ideértve az üzletszerűen végzett járadékszolgáltatás nyújtására irányuló tevékenységet is, függetlenül attól, hogy a kötelezettségvállalás ellenértéke meghatározott pénz fizetése (díj) vagy egyéb ellenszolgáltatás formájában valósul meg.

¹⁹ Ptk. 6:439. § [Biztosítási szerződés]

(1) Biztosítási szerződés alapján a biztosító köteles a szerződésben meghatározott kockázatra fedezetet nyújtani, és a kockázatviselés kezdetét követően bekövetkező biztosítási esemény bekövetkezése esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatást teljesíteni; a biztosítóval szerződő fél díj fizetésére köteles. (2) A biztosító szolgáltatása a biztosított kárának a szerződésben meghatározott módon és mértékben történő megtérítésében, a biztosított részére nyújtott más szolgáltatás teljesítésében (a továbbiakban: kárbiztosítás) vagy a szerződésben meghatározott összeg megfizetésében (a továbbiakban: összegbiztosítás) áll.

kockázatviselésre, a biztosítási fedezet nyújtására köteles és „akkor is teljesít, ha nem következik be biztosítási esemény”.²⁰ Ha azonban a biztosítási eseményre sor kerül, akkor a biztosítónak a szerződés szerinti – dare jellegű – szolgáltatási kötelezettségének kell eleget tennie. A biztosítási szerződés visszterhes, így a biztosítóval szerződő fél (biztosítási) díjat köteles fizetni.

3.4.2. A felügyeleti hatóság még a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény hatályban léte alatt, „A kiterjesztett jótállás és a biztosítási szerződés elkülönítésének ismérvei” című állásfoglalásában a kiterjesztett jótállással kapcsolatosan akként foglalt állást, hogy „a jótállási szerződések kötelezettje a hibátlan teljesítésért vállal felelősséget. Amennyiben azonban a kiterjesztett jótállási szerződés más, a jótálláson kívüli (a hibátlan teljesítés tartalmi elemeihez nem tartozó), vagy a teljesítés után keletkezett hiba folytán bekövetkezett, előre nem látható, véletlenszerű eseményre is kiterjed – „fedezetet” nyújt –, az a jótállás fogalmi elemein kívül kerülve biztosítási szerződésnek minősül. A kiterjesztett jótállás tehát a felelősségi körben (1), illetve a szolgáltatást kiváltó hiba keletkezésének időben történő kiterjesztése (2) – miatt válik biztosítási szerződéssé.”²¹

3.4.3. Az MNB egy korábbi állásfoglalásában²² már rögzítette: „A biztosítási piacon ismert a kiterjesztett jótállás („garancia”) biztosítás is, amely a gyártói jótállás időbeli meghosszabbítása mellett további káreseményekre – a belső okra visszavezethető, jótállási körbe sorolható meghibásodásokon túli, külső hatással összefüggő kockázatokra – is vonatkozhat (ide tartozhat például a baleseti sérülés, töréskár, a termék elvesztése, a lopás vagy rablás, illetve a villámcsapás túlfeszültséggel kapcsolatos hatása miatti kár)”. Az ilyen biztosítás fogalmát a Szolvencia II irányelvet²³ átültető Bit. nem tartalmazza, ugyanakkor a Szolvencia II irányelv végrehajtási rendeletének²⁴ rendelkezései – az egyéb nem-életbiztosítási katasztrófa kockázat tőkeszükségletével kapcsolatos előírások – szerint „a meghosszabbított jótállási biztosítási kötelezettség” olyan biztosítási kötelezettség, amely a magánszemélyek által ilyen minőségükben használt fogyasztási cikk meghibásodásával összefüggő javítás vagy csere költségeit fedezi, és amely további fedezetet nyújthat olyan eseményekkel szemben is, mint az árucikk megrongálódása, elvesztése vagy ellopása, illetve segítséget nyújthat az árucikk üzembe helyezéséhez, karbantartásához és üzemeltetéséhez”.

„A kiterjesztett jótállás és a biztosítási szerződés elkülönítésének ismérvei” című állásfoglalás kitért arra is, hogy „[a] kiterjesztett jótállás biztosítási szerződésként történő minősítéséhez vezethet továbbá, ha a szolgáltatás nyújtását (a jótállást) nem az a személy vállalja, aki a termék hibátlan szolgáltatásáért jogszabály szerint felelős, hanem azon kívüli, harmadik személy.” Amint az fentebb már említésre került, a jótállás – definíciószerűen – a hibás teljesítéshez kapcsolódó, annak orvoslását célzó jogintézmény, így jótállást az tud vállalni, akit a jogosulttal kötött szerződés a szerződés tárgyát képező szolgáltatás szerződésszerű nyújtására kötelez, miként a szerződésszegés esetére kötbér fizetésére is csak kötelezett tud kötelezettséget vállalni²⁵. Ezért amennyiben a szerződés hibás teljesítése esetére harmadik személy vállal kötelezettséget szolgáltatás nyújtására, úgy a kötelelem a tartalmától függően biztosítéki vagy biztosítási szerződésnek minősülhet.

3.4.5. A 3.2. pontban utolsóként felsorolásra került, hogy a Megkeresés nem tartalmazza expressis verbis, hogy a szolgáltatás a termékhez kapcsolódik-e, a szerződéses jótállás időtartamán belül bekövetkező tulajdonosváltás érinti-e az Eladó jótállási kötelezettségét. A kiterjesztett jótállás és a biztosítási szerződés elkülönítésének ugyanis fontos szempontja, hogy az ígért szolgáltatás a termékhez vagy a jogosult személyéhez kötődik-e. A jótállással összehasonlítható vagyontulajdonosi szerződést az érdekmúlás megszünteti, így a megóvando vagyontárgy tulajdonosának változása – a Ptk. 6:454. § (3) bekezdésében írt kivétellel – a biztosítási szerződést megszünteti, a meglévő kockázatokra az új tulajdonosnak új biztosítást kell kötnie. A jótállás ugyanakkor az adott termékhez kapcsolódik, a termék tulajdonosának változása nem érinti annak fennállását.²⁶

3.4.6. A fentiekkel összefüggésben az MNB kiemeli azt is, hogy a felügyeleti engedélyhez kötött biztosítási tevékenység egyes fogalmi elemeinek hiánya, elhagyása nem vezethet a biztosítással kapcsolatos, közjogi alapokon nyugvó

²⁰ Kommentár a Ptk. 6: 439. §-ához.

²¹ http://alk.mnb.hu/data/cms2139295/bizt_2010.pdf

²² „Kiterjesztett jótállás és biztosítási szerződés” ([https://alk.mnb.hu/data/cms2488144/tmpD04B.tmp\(26685239\).pdf](https://alk.mnb.hu/data/cms2488144/tmpD04B.tmp(26685239).pdf))

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK Irányelve a biztosítási és viszontbiztosítási tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról

²⁴ Az Európai Bizottságnak a Szolvencia II irányelv kiegészítéséről szóló (EU) 2015/35 felhatalmazáson alapuló rendelete

²⁵ 6:186. § [Kötbér] (1) A kötelezett pénz fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős, megszegi a szerződést.

²⁶ Lásd a 14. megjegyzést

követelményrendszer megkerülésére: „*meg kell vizsgálni a teljes tevékenység jellegét – s az azt végző szándékát – mert bizonyosan nem mondható például, hogy szabadon, a törvényi kötelezettségek betartása nélkül végezhető az a tevékenység, amely például csupán annyiban nem felel meg a Bit. definíciójának, hogy a végzője a tevékenységében felvállalt kockázatokra beszédett díjból nem képez tartalékot. Ebben az esetben szinte bizonyosan 'hibásan', jogszabályellenesen végzett tevékenységről beszélhetünk, s nem egyszerűen a Bit. hatálya alá nem sorolható tevékenységről.*”²⁷

3.5. A Megkeresés idézte az MNB két állásfoglalását is, az Ügyvédi Iroda álláspontja szerint azok a díjfizetés problematikája tekintetében nem teljesen egyértelműek, illetve egységesek.

3.5.1. A Megkeresés szerint a „*Biztosítási tevékenységnek minősül-e az előre megfizetett tagdíj ellenében nyújtott túragarancia szolgáltatás, amennyiben az ügyfél a szolgáltatás teljes költségét utóbb megtéríti a Társaság részére?*” című állásfoglalásában „*az MNB megállapította, hogy az adott szolgáltatás – amely keretében az érintett gazdasági társaság rendelkezésre állással járó kötelezettséget kívánt vállalni éves (tagsági) díj ellenében – nem biztosítási tevékenység, mivel ha a rendelkezésre állás időszaka alatt „a károsító esemény bekövetkezik” és a társaság „szolgáltatásnyújtási kötelezettsége beáll”, akkor is az ügyfél viseli „a szolgáltatás teljes költségét”, megtérít „valamennyi, e szolgáltatás körében felmerülő költséget”. Ennek megfelelően a szolgáltatást nyújtó gazdasági társaság nem visel a káreseményhez kapcsolódó kockázatot, „a kockázat átvállalása hiányzik”, ezáltal hiányzik a biztosítási szolgáltatás egyik lényeges fogalmi eleme is.*”²⁸

Az idézett szövegből kiolvasható, hogy a tárgybéli állásfoglalás esetében az MNB nem a díjfizetésnek vagy annak hiányának tulajdonított jelentőséget, hanem annak, hogy a társaság által nyújtott szolgáltatás esetében hiányzott a biztosítási szerződés és a biztosítási tevékenység talán leglényegesebb fogalmi eleme, a kockázat átvállalása, mivel a társaság az éves tagdíjért cserébe csupán a túrázás során meghibásodott gumiabroncs pótlásával és helyszínre szállításával járó költségek megelőlegezésére vállalt kötelezettséget, és ezen költségek végső soron az ügyfeleket terhelték.

3.5.2. A másodikként hivatkozott állásfoglalásában az MNB azt fejtette ki, hogy „*[a]z egységár adott esetben arra utal, hogy a Szolgáltatás ellenértékének meghatározása során az Eladó feltehetően figyelembe kívánja venni a vele szerződő fogyasztók, ügyfelek számosságából eredő kiegyenlítő hatást, azt a tény, hogy várhatóan mindössze a díjat fizető ügyfelek egy részénél következik be tényleges meghibásodás. Mindezek már a veszélyközösség szervezését, a kockázatok porlasztását magában foglaló biztosítási tevékenység irányába mutatnak, a hibás teljesítéstől független, a biztosítás jellemzőit hordozó kötelezettségvállalást jeleznek.*”²⁹

A fentiekkel összefüggésben kiemelendő, hogy az üzletszerű gazdasági tevékenység nyereség elérésére irányul, így gazdaságilag az a racionális, ha a jótállásnak van – külön vagy az áru árába beépített – ellenértéke, hiszen a hibás teljesítésből, illetve az ahhoz kapcsolódó jótállásból eredő kötelezettségek teljesítése egy vállalkozás számára költségekkel jár. Az ellenérték megállapítása során pedig a jótállást önként nyújtó, illetve arra jogszabály által kötelezett vállalkozás az említett kiegyenlítő hatást nyilvánvalóan figyelembe veszi, illetve figyelembe kell, hogy vegye. A hibátlan teljesítéséért a jogszabályban írtakon túlmenő felelősség vállalását ezért nem minősíti önmagában az biztosítási szerződésnek, illetve biztosítási tevékenységnek, hogy a vállalkozás egységárat határoz meg a kötelezettségvállalásának ellenértékéül.

4. Összességében rögzíthető, hogy nincs jogi akadálya annak, hogy jótállási kötelezettséggel kapcsolatos szerződésben a felek a kötelezettre a jogszabályban előírtnál terheesebb kellékszavatossági, illetve jótállási feltételekben is megállapodjanak, amennyiben a helytállási kötelezettség nem terjed ki a vevő érdekkörében bekövetkezett eseményekre (a teljesítés időpontját követően keletkezett hibaokok, a fogyasztó önhibájából, gondatlanságából bekövetkező sérülések, törések), hanem kizárólag a hibás teljesítés orvoslását szolgálja. Önmagában pedig attól, hogy a vállalkozás a főszolgáltatásának ellenértékétől elkülönült díjat állapít meg az önként vállalt jótállásának ellenszolgáltatásaként, a megállapodás nem minősül biztosításnak.

²⁷ Kommentár a Bit. 40. §-ához

²⁸ https://alk.mnb.hu/data/cms2429434/allasfoglalas_anonim_biztositasi_tevekenyseg.pdf

²⁹ Lásd a 21. megjegyzést

Felhívom figyelmét arra, hogy az MNB véleményét kizárólag az Ügyvédi Iroda által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, a jelen állásfoglalásban foglalt egyedi jogértelmezés csak az Ügyvédi Iroda által a Megkeresésben előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag az Ügyvédi Iroda tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.